

Aleg 726

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie zaliczek na płace nauczycieli szkół ludowych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 10 października 1908 przekazał Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową wniosek posła Wasunga w sprawie utworzenia funduszu na zaliczki pensyjne dla nauczycieli szkół ludowych. Jakkolwiek rzecz ta obok zrozumiałego względu na znaczne dalsze obciążenie funduszu szkolnego krajowego nasuwa także i inne poważne wątpliwości, które Wydział krajowy podniósł już w zeszłorocznym sprawozdaniu — to przecież jest rzeczą niewątpliwie słuszną dać nauczycielstwu tak, jak to mają inni funkcjonaryusze publiczni — możliwość znalezienia pomocy w wypadkach nadzwyczajnej potrzeby, bez uciekania się do pożyczek zwykle wysoko oprocentowanych, rujnujących ich egzystencję.

To też w niektórych krajach, a to na Morawach, w Bukowinie, w Austrii niższej, Karyntyi, Styryi i Salzburgu wprowadzono zaliczki dla nauczycieli, lecz z takimi zastrzeżeniami, by ztąd fundusz kraj, nie został zbyt obciążony. Zastrzeżenia te były następujące: udzielanie zaliczek tylko stałym nauczycielom tylko w razie nadzwyczajnej potrzeby — za każdorazowym zezwoleniem Wydziału kraj. — postanowienie, że zwroty, pochodzące ze spłaty zaliczek — stanowią mają w następnych latach fundusz na ten cel.

Wydział kraj. sądzi, że przez sformułowanie w ten sposób warunków udzielania zaliczek zapobiegnie się podniesionemu w zeszłorocznym sprawozdaniu niebezpieczeństwu nadużywania tego ułatwienia pożyczek, do jakiego wprowadzenie zaliczek na płace może dać pochoh.

Opierając się na tych przykładach innych krajów koronnych, także i Rada szkolna kraj. oświadcza się za przyznawaniem bezprocentowych zaliczek na płace stałym nauczycielom ludowym i katechetom w wypadkach prawdziwej potrzeby, spowodowanej chorobą lub innemi nie zawinionemi nieszczęściami, tytułem nadzwyczajnej pomocy, na cele nie podpadające pod pojęcie bieżących wydatków nauczyciela, a to w wysokości najwyżej czteromiesięcznej płacy zasadniczej t. j. płacy bez dodatków i za dozwoleniem, by zaliczki spłacane były w miesięcznych nieprzerwanie po sobie następujących co najwyżej 30 ratach.

Fundusz na ten cel potrzebny, oblicza c. k. Rada szkolna krajowa na 300.000 K. przyjmując, iż z liczby około 7.000 stałych nauczycieli obojga płci wraz z nauczycielami religii 10%, a więc około 700 korzystać będzie z zaliczek.

Zdaniem Wydziału krajowego propozycje c. k. Rady szkolnej krajowej idą za daleko — nie ma bowiem żadnego powodu stawiać nauczycieli ludowych pod względem zaliczek w korzystniejszym położeniu, niż urzędników krajowych, którzy mogą otrzymać tylko 3-miesięczną zaliczkę na płacę. Dlatego też uznaje Wydział krajowy sumę 200.000 K. za zupełnie wystarczającą na utworzenie tego funduszu.

Szczególność uwagi należy położyć na oględne przyznawanie zaliczek a mianowicie na ścisłe przestrzeganie, by zaliczki istotnie tylko w nadzwyczajnych wypadkach były udzielane, dlatego sądzi Wydział krajowy, że udzielanie zaliczek uczynić należy zależnem od przyzwolenia Wydziału krajowego, który zbada, czy zachodzi istotna i należyte stwierdzona potrzeba. W myśl powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. Sejm upoważnia c. k. Radę szkolną krajową do udzielania stałym nauczycielom szkół ludowych i wydziałowych, obojgi płci, w wypadkach nadzwyczajnej potrzeby i za przyzwoleniem ze strony Wydziału krajowego ... bezprocentowych zaliczek na płacę, w wysokości co najwyżej 3-miesięcznej płacy. Zaliczki te będą ściągane co najwyżej w 20-miesięcznych, po sobie nieprzerwanie następujących ratach.

2. Do budżetu funduszu szkolnego krajowego na r. 1911 wstawia się na zaliczki dla stałych nauczycieli szkół ludowych i wydziałowych — 200.000 K., w następnych zaś latach zwroty, pochodzące ze spłaty udzielonych zaliczek, stanowią mają fundusz na zaliczki.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicji i Łodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni w. r.

Sprawozdawca :

Mieczysław Onyszkiewicz w. r.

członek Wydziału krajowego.